Pranešimą parengė:
Alytaus „Sakalėlio“ pradinės mokyklos
pradinių klasių mokytoja metodininkė Asta Lesvinčiūnaitė
2025-04-24

Dirbtinis intelektas (DI) – tai kompiuterių ir kitų technologinių sistemų gebėjimas atlikti užduotis, kurios paprastai reikalauja žmogaus intelekto. Tai gali būti mokymasis, sprendimų priėmimas, kalbos ar vaizdų atpažinimas, logika, planavimas ir pan.

Paprasčiau tariant, dirbtinis intelektas – tai technologija, kuri „moko“ kompiuterius mąstyti ir veikti išmaniau.

Yra keletas pagrindinių DI rūšių:

1. **Silpnas DI (siauras DI)** – sukurta atlikti konkrečią užduotį, pavyzdžiui, veido atpažinimas, paieškos sistemos ar virtualūs asistentai. Tai dažniausiai sutinkamas DI šiandien.
2. **Stiprus DI (bendras DI)** – tokia sistema galėtų mąstyti ir mokytis taip pat, kaip žmogus, atlikti daugybę skirtingų užduočių. Tokios technologijos dar neturime, bet tai vienas iš ilgalaikių DI tikslų.
3. **Superintelektas** – teorinė DI forma, kuri pranoktų žmogų beveik visose srityse. Tai daugiau mokslinė fantazija.

DI panaudojimas pradiniame ugdyme

Dirbtinis intelektas (DI) pradiniame ugdyme gali atverti daug naujų galimybių ir padėti mokiniams mokytis efektyviau bei įdomiau. Štai keletas būdų, kaip DI galėtų būti panaudotas:

- **Individualizuotas mokymasis:** DI sistemos gali analizuoti kiekvieno mokinio mokymosi tempą, stipriąsias ir silpnąsias puses. Remiantis šiais duomenimis, DI galėtų pritaikyti mokymo turinį, užduotis ir net mokymosi būdus, kad kiekvienas vaikas gautų būtent tai, ko jam reikia. Pavyzdžiui, jei vienam mokiniui sunkiau sekasi matematika, DI sistema galėtų pasiūlyti papildomas pratybas ar paaiškinimus būtent šioje srityje.
- **Interaktyvios mokymosi priemonės:** DI gali būti integruotas į įvairias mokymosi programas ir žaidimus, paverčiant mokymąsi interaktyviu ir patraukliu. Pavyzdžiui, DI valdomi virtualūs asistentai galėtų atsakyti į mokinių klausimus, pateikti grįžtamąjį ryšį ir netgi vesti virtualias ekskursijas.
- **Automatinis vertinimas ir grįžtamasis ryšys:** DI gali padėti mokytojams automatizuoti tam tikrus vertinimo procesus, pavyzdžiui, testų ar namų darbų tikrinimą. Tai leistų mokytojams sutaupyti laiko ir daugiau dėmesio skirti individualiam mokinių poreikiams. Be to, DI sistemos gali greitai pateikti mokiniams grįžtamąjį ryšį, padedant jiems suprasti savo klaidas ir tobulėti.
- **Pagalba mokytojams:** DI gali būti naudingas ir mokytojams. Pavyzdžiui, DI sistemos galėtų padėti planuoti pamokas, generuoti mokymo medžiagą ar net identifikuoti mokinius, kuriems gali reikėti papildomos pagalbos.
- **Kūrybiškumo ir problemų sprendimo skatinimas:** DI įrankiai gali padėti mokiniams lavinti kūrybiškumą ir problemų sprendimo įgūdžius. Pavyzdžiui, DI valdomos programos gali generuoti idėjas istorijoms ar piešiniams, arba padėti simuliuoti realias situacijas, kuriose mokiniai turėtų rasti sprendimus.

Vis dėlto, svarbu nepamiršti, kad DI pradiniame ugdyme turėtų būti naudojamas apgalvotai ir etiškai. Būtina užtikrinti, kad technologijos papildytų, o ne pakeistų mokytojo vaidmenį, ir kad būtų atsižvelgiama į vaikų socialinius ir emocinius poreikius. Taip pat svarbu ugdyti mokinių kritinį mąstymą ir gebėjimą atskirti patikimą informaciją nuo klaidingos.

DI pagalba mokytojui:

1. Atsakymai į klausimus.
2. Informacijos rinkimas (dažniausiai faktinės)
3. Užduočių sudarymas.
4. Testų sudarymas.
5. Skaidrių kūrimas.
6. Vaizdų generavimas.
7. Problemų generavimas.
8. Individualizuotas mokymas.

ChatGPT

ChatGPT yra didelis kalbos modelis, sukurtas OpenAI. Jis puikiai generuoja tekstą, atsako į klausimus ir gali būti naudojamas įvairioms užduotims.

Įvedant užklausą:
Būk aiškus ir konkretus.
Užduok klausimą arba pateik nurodymą.
Pridėk kontekstą.
Jei reikia – nurodyk, kam skirta.

https://chatgpt.com/

https://www.bing.com/images/create

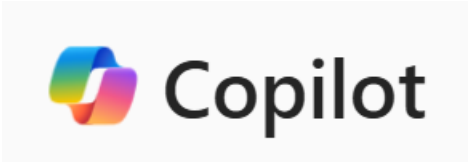

Copilot yra dirbtinio intelekto asistentas, sukurtas Microsoft. Jis yra integruotas į įvairias Microsoft programas, tokias kaip Windows ir Office, ir padeda vartotojams atlikti įvairias užduotis, pavyzdžiui, generuoti tekstą, vaizdus, koduoti ir kt.

https://www.bing.com/chat?FORM=hpcodx

Gemini yra dar vienas didelis kalbos modelis, sukurtas Google. Jis taip pat gali generuoti tekstą, versti kalbas, rašyti įvairų kūrybinį turinį ir informatyviai atsakyti į jūsų klausimus.

https://gemini.google.com/app

Perplexity AI veikia kaip pokalbių paieškos sistema. Užuot pateikusi jums daugybę nuorodų, kaip tradicinės paieškos sistemos, ji stengiasi tiesiogiai atsakyti į jūsų klausimus, remdamasi įvairiais interneto šaltiniais. Svarbu tai, kad ji nurodo savo šaltinius, todėl galite patikrinti informacijos tikslumą.

https://www.perplexity.ai/

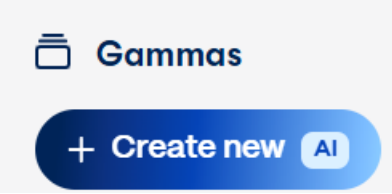

Gamma AI idėja yra supaprastinti turinio kūrimo procesą, atleidžiant vartotojus nuo daug laiko reikalaujančio formatavimo ir dizaino darbo. Vietoj to, jūs tiesiog pateikiate **pradinį tekstą arba idėją**, o **Gamma AI generuoja pradinį variantą**, kurį vėliau galite redaguoti ir pritaikyti pagal savo poreikius.

Štai keletas pagrindinių **Gamma AI** savybių: Skaidrių kūrimas, paveiksliukų generavimas.

- **AI generavimas:** Greitai sukuria prezentacijas, dokumentus ar interneto puslapius iš jūsų teksto.
- **Priskiriami šablonai:** Leidžia greitai stilizuoti jūsų sukurtą turinį.
- **Drag and drop funkcionalumas:** Galite lengvai įterpti GIF'us, video, grafikus ir kitą mediją.
- **Publikavimo įrankiai ir analizė:** Leidžia dalintis savo kūriniais internete ir stebėti jų efektyvumą.
- **Bendradarbiavimo galimybės:** Galite komentuoti ir reaguoti į kitų vartotojų kūrinius.

https://gamma.app/

Adobe Firefly yra **generatyvių dirbtinio intelekto įrankių rinkinys**, sukurtas **Adobe**, skirtas vaizdo turinio kūrimui. Jis yra integruotas į įvairias Adobe Creative Cloud programas, tokias kaip Photoshop, Illustrator, Adobe Express, taip pat veikia kaip atskira interneto svetainė ir mobili aplikacija.

Pagrindinė **Adobe Firefly** paskirtis yra leisti vartotojams **generuoti ir modifikuoti vaizdus** naudojant **tekstinius aprašymus (promptus)**. Jis taip pat siūlo įvairias kitas funkcijas, palengvinančias kūrybinį procesą.

https://firefly.adobe.com/

Character AI lietuviškai reikštų, kad tai yra platforma, kurioje galite bendrauti su dirbtinio intelekto sukurtais personažais. Šie personažai gali būti sukurti taip, kad kalbėtų ir elgtųsi tam tikru būdu.

Panašiai kaip ir angliškoje versijoje, Character AI lietuviškai leistų:

- **Kurti savo AI personažus:** Galėtumėte nustatyti jų vardą, asmenybę, kalbėjimo stilių ir netgi istoriją.
- **Bendrauti su jau sukurtais AI personažais:** Platformoje yra daugybė įvairių personažų, skirtų įvairioms užduotims ir interesams. Kai kurie gali padėti planuoti keliones, mokytis kalbų, kurti istorijas ar tiesiog būti draugais pokalbiams.

https://character.ai/

Mural AI – tai išmanusis pagalbininkas, integruotas į Mural vizualinės bendradarbiavimo platformos aplinką. Jis sukurtas siekiant automatizuoti pasikartojančias užduotis, teikti pasiūlymus ir padėti komandoms mąstyti strategiškai.

Pagrindinės Mural AI funkcijos:

- **Idėjų generavimas**: Remiantis keliomis pradinėmis detalėmis, Mural AI gali greitai sukurti idėjas, klausimus, hipotezes ar galimybių teiginius. support.mural.co
- **Grupavimas pagal temas**: Naudodamas dirbtinį intelektą, Mural AI gali automatiškai grupuoti susijusias lipnias pastabas į pavadintas grupes, padedant identifikuoti modelius ir panašumus tarp idėjų.
- **Santraukų kūrimas**: Pasirinkus teksto objektus, Mural AI gali sukurti aiškią santrauką, apibendrinančią pagrindinius punktus iš įvairių įrašų.

https://app.mural.co/

QuillBot – tai dirbtiniu intelektu pagrįsta rašymo platforma, padedanti vartotojams efektyviau ir aiškiau kurti tekstus. Ji ypač naudinga studentams, dėstytojams, turinio kūrėjams ir visiems, siekiantiems pagerinti savo rašymo įgūdžius.

https://quillbot.com/

Sendsteps – tai dirbtiniu intelektu pagrįsta platforma, skirta kurti interaktyvias ir įtraukiančias prezentacijas, viktorinas. Ji ypač naudinga mokytojams, dėstytojams, studentams ir verslo atstovams, siekiantiems efektyviai perteikti informaciją ir įtraukti auditoriją.

https://web.sendsteps.com/

Sora – tai pažangi tekstą į vaizdą ir vaizdo įrašą paverčianti sistema. Ji leidžia:

- Kurti trumpus vaizdo įrašus pagal aprašymą (iki 20 sek.)
- Redaguoti esamus klipus
- Derinti skirtingus stilius (pvz., „Film Noir“ ar „Popierinių karpinių“)
- Kurti ciklinius („loop“) vaizdus
- Naudotis „Storyboard“ funkcija – savotiška montažo lenta.

https://sora.com

DI – tai ne ateitis, o dabartis.
Technologijos, kurias anksčiau matėme tik filmuose, šiandien padeda mums spręsti kasdienes problemas – nuo maršruto planavimo iki teksto rašymo ar net medicininių diagnozių.

Dirbtinis intelektas – įrankis, o ne pakaitalas.
DI gali padėti atlikti daug užduočių greičiau ir tiksliau, bet jis nepakeičia žmogiškojo kūrybiškumo, empatijos ir kritinio mąstymo.

Atsakomybė lieka žmogui.
Kad ir koks išmanus būtų DI, jis veikia pagal žmogaus sukurtas taisykles. Todėl svarbiausia – kaip ir kam jį naudojame.

DI keičia mokymosi būdus.
Mokiniai gali mokytis personalizuotai, naudodami interaktyvias sistemas, kurios prisitaiko prie jų tempo ir stiliaus. Mokytojui tai – pagalbininkas, o ne konkurentas.

Kiekvienas turime išmokti gyventi šalia DI.
DI vis plačiau taikomas visose srityse – tad svarbu suprasti jo veikimą, galimybes ir rizikas. Skaitmeninis raštingumas tampa tokia pat svarbia kompetencija kaip skaitymas ar rašymas.